

Sygn. akt V ACz 258/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Stojek

Sędziowie: SA Olga Gornowicz – Owczarek (spr.)

SA Iwona Wilk

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2013 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku H. M.

z udziałem Z. K.

w przedmiocie protestu dotyczącego referendum przeprowadzonego w dniu 6 stycznia 2013 r. na terenie Gminy Ś.

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 1 lutego 2013 r., sygn. II Ns 12/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt V ACz 258/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy pozostawił protest wyborczy wnioskodawcy bez dalszego biegu uznając, iż protest złożony został po upływie ustawowego terminu określonego w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym. Wyniki referendum podano bowiem do wiadomości publicznej w dniu 10 stycznia 2013 r. poprzez ogłoszenie w (...), natomiast protest do Sądu wpłynął dopiero w dniu 18 stycznia 2013 r., a zatem dzień po upływie ustawowego siedmiodniowego terminu. Jednocześnie podkreślone zostało, że powyższy termin liczyć należało z uwzględnieniem dnia faktycznego wpływu protestu, nie zaś dnia jego nadania w urzędzie pocztowym. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym w sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy. Stosownie zaś do art. 9 ust. 1 Kodeksu wyborczego, ilekroć w kodeksie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego, urzędu gminy, konsula albo kapitana statku, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu, w urzędzie gminy, w konsulacie lub kapitanowi statku. Tak więc do protestu wyborczego, jako innego dokumentu w rozumieniu powyższego przepisu, nie znajdowała zastosowania reguła z art. 165 k.p.c., zgodnie z którą oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada

2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Stąd też protest, jako spóźniony, pozostawić należało bez biegu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawca wnosił o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Podniósł zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 9 Kodeksu wyborczego i w rezultacie błędne przyjęcie, iż w odniesieniu do protestu wyborczego nie znajdowała zastosowanie regulacja art. 165 k.p.c. Wskazał, iż przed wejściem w życie Kodeksu wyborczego, przepisy ustawy o referendum lokalnym zawierały odesłanie do przepisów ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, która z kolei w art. 60 przewidywała odpowiednie stosowanie do postępowania wywołanego wniesieniem protestu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, a zatem również art. 165 k.p.c. Zaznaczone zostało przy tym, że na gruncie przepisów Ordynacji obowiązywał analogiczny w swej treści do art. 9 Kodeksu wyborczego art. 205, co do którego Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła zapatrywanie, iż sposób liczenia terminu w nim określony nie odnosi się do protestów wyborczych. Niezależnie od powyższego wskazane zostało, iż rozpoznanie protestu należało do sądu powszechnego orzekającego w postępowaniu cywilnym w trybie nieprocesowym, w którym, z mocy art. 13 § 2 k.p.c., znajduje odpowiednie zastosowanie art. 165 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie uczestnik wnosił o jego oddalenie. Wskazał, iż interpretacja Państwowej Komisji Wyborczej, na którą powoływał się skarżący, dotyczyła art. 205 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w jego brzmieniu sprzed nowelizacji, tj. w czasie, gdy w artykule tym była mowa wyłączenie o skargach i odwołaniach. Z dniem 1 maja 2004 r. przepis ten został jednak znowelizowany poprzez wskazanie, iż określa on termin do złożenia również innych dokumentów niż w nim wprost wymienione. Za dokument taki uznać należało więc w szczególności protest wyborczy. Stąd też w świetle art. 9 Kodeksu wyborczego, mającego analogiczne brzmienie do art. 205 Ordynacji i znajdującego zastosowanie do referendum lokalnego z mocy art. 1 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym uznać należało, iż przy ocenie zachowania termin do wniesienia protestu brać należy pod uwagę datę jego faktycznego wpływu do sądu. Jednocześnie podkreślone zostało, iż przepisy Kodeksu wyborczego stanowią *lex specialis* w stosunku do Kodeksu postępowania cywilnego, a zatem przepisy procedury cywilnej, w tym art. 165 k.p.c., nie znajdują zastosowania do postępowania wywołanego protestem w zakresie, w jakim jest ono uregulowane odmiennie

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podzielić należało stanowisko Sądu Okręgowego odnośnie braku możliwości zastosowania regulacji art. 165 k.p.c. do protestu z art. 66 ustawy o referendum lokalnym. Słusznie wskazane zostało w odpowiedzi na zażalenie, iż interpretacja Państwowej Komisji Wyborczej, na którą powoływał się skarżący, dotycząca art. 205 ustawy ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (obecnie uchylonej) odnosiła się do brzmienia tego przepisu sprzed jego nowelizacji. Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2004, Nr 102, poz. 1055) rozszerzono bowiem zakres zastosowania normy wyrażonej w tym artykule również na „inne dokumenty” nie wymienione w nim wprost. Treść powyższego przepisu została powtórzona w Kodeksie wyborczym (art. 9), do którego odpowiedniego zastosowania odsyła obecnie ustawa o referendum lokalnym w art. 1 ust. 2. Sam natomiast zwrot „inny dokument”, w ocenie Sądu Apelacyjnego, jest na tyle szeroki, iż mieści w zakresie swego literalnego brzmienia również dokument jakim jest protest wyborczy.

Jednocześnie zwrócić należy uwagę, iż ustawodawca regulując materię badania ważności wyborów, wyraźnie kieruje się zasadą szybkości postępowania, wprowadzając ściśle określone i stosunkowo krótkie, dostosowane do rodzaju

wyborów, terminy rozpoznawania protestów, a także ich wnoszenia. Podkreślenia wymaga również, iż norma art. 9 Kodeksu wyborczego ma charakter ogólnej reguły, od której czynione są odstępstwa w przepisach szczegółowych. Wskazać trzeba tu art. 241 Kodeksu wyborczego znajdujący zastosowanie do wyborów do Sejmu, Senatu oraz Parlamentu Europejskiego, czy też art. 321 Kodeksu wyborczego znajdujący zastosowanie w przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Powołane przepisy wyraźnie przewidują, że określone w nich terminy do wniesienia protestu są dochowane, jeżeli w tych terminach protest zostanie nadany w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Na podobne uregulowanie, pomimo tożsamości aktu prawodawczego, ustawodawca nie zdecydował się w odniesieniu do wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego (art. 392 Kodeksu wyborczego). Zasadnym jest więc wniosek, iż powyższe zróżnicowanie nie ma jedynie charakteru przypadkowego, a zamierzeniem ustawodawcy było, aby w stosunku do wyborów samorządowych znajdowała zastosowanie ogólna norma z art. 9 Kodeksu wyborczego przewidująca ocenę dochowania terminów do złożenia protestu podług daty jego faktycznego wpływu do Sądu, co uzasadnione jest względem na zapewnienie szybkości i sprawności postępowaniu, przy jednoczesnym braku istotnych ograniczeń praktycznych do wniesienia protestu bezpośrednio do sądu, istniejących w przypadku wyborów ogólnokrajowych i składania protestów do Sądu Najwyższego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wskazane wyżej okoliczności przemawiają więc na rzecz przyjęcia, iż w odniesieniu do protestu wyborczego w przypadku referendum lokalnego, swym zasięgiem wykazującego podobieństwa do wyborów samorządowych, znajduje odpowiednie zastosowanie art. 9 Kodeksu wyborczego. Zważywszy zaś, iż przepis ten reguluje kwestię oceny dochowania terminów do wnoszenia pism na potrzeby szeroko rozumianej procedury wyborczej, a ustawodawca zawarł w Kodeksie wyborczym unormowania analogiczne do art. 165 k.p.c., nie odnosząc ich jednak do wyborów szczebla lokalnego, uznać należało, iż art. 9 Kodeksu wyborczego, pomimo rozpoznawania protestu

w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 165 k.p.c., wyłączając jego zastosowanie w niniejszej sprawie.

Stąd też dzieląc stanowisko Sądu Okręgowego, iż protest skarżący, który wpłynął do Sądu dzień po upływie terminu określonego w art. 66 ustawy o referendum lokalnym, był spóźniony, Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie, jako bezzasadne na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.